

พระราชบัญญัติ

อนุญาตตุลาการ

พ.ศ. ๒๕๓๐

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๐

เป็นปีที่ ๔๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราช

โองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยอนุญาตตุลาการนอกศาล

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดย

คำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติอนุญาตตุลาการ

ตุลาการ พ.ศ. ๒๕๓๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติ^๕นี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดอ้างถึงบทบัญญัติแห่งประมวล
กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอนุญาโตตุลาการนอกศาล
ให้ถือว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นอ้างถึงพระราชบัญญัติ^๕นี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตาม
พระราชบัญญัติ^๕นี้

หมวด ๑

สัญญาอนุญาโตตุลาการ

มาตรา ๕ สัญญาอนุญาโตตุลาการหมายถึง สัญญาหรือข้อตกลง
ในสัญญาที่คู่กรณีตกลงเสนอข้อพิพาททางแพ่งที่เกิดขึ้นแล้วหรือที่จะเกิด
ขึ้นในอนาคตให้อนุญาโตตุลาการชี้ขาด ไม่ว่าจะมีการกำหนดด้วยซึ่งจะ
เป็นอนุญาโตตุลาการไว้หรือไม่ก็ตาม

มาตรา ๖ สัญญาอนุญาโตตุลาการจะมีผลผูกพันคู่กรณีได้ต่อเมื่อ
มีหลักฐานเป็นหนังสือหรือมีข้อสัญญาปรากฏอยู่ในเอกสารโต้ตอบทาง
จดหมาย โทรเลข โทรพิมพ์หรือเอกสารอื่นที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน

มาตรา ๗ ความสมบูรณ์แห่งสัญญาอนุญาโตตุลาการและการตั้ง
อนุญาโตตุลาการย่อมไม่เสียไป แม้ในภายหลังคู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง
ตาย ถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด ถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถหรือ
คนเสมือนไร้ความสามารถ

มาตรา ๘ เมื่อมีการโอนสิทธิเรียกร้องหรือความรับผิดชอบ สัญญา
อนุญาโตตุลาการที่มีอยู่เกี่ยวกับสิทธิเรียกร้องหรือความรับผิดชอบนั้นย่อมตก
แก่ผู้รับโอนด้วย

มาตรา ๙ สัญญาอนุญาโตตุลาการจะกำหนดให้ต้องเสนอข้อพิพาท
ต่ออนุญาโตตุลาการภายในกำหนดเวลาที่สั้นกว่าอายุความตามกฎหมาย
ก็ได้ แต่การฝ่าฝืนข้อกำหนดดังกล่าวมีผลเป็นการตัดสิทธิ์ที่จะเสนอข้อ
พิพาทต่ออนุญาโตตุลาการเท่านั้น ห้ามผลเป็นการตัดสิทธิ์ฟ้องคดีตามข้อ
พิพาทนั้นต่อศาลไม่

เมื่อมีพฤติการณ์พิเศษ คู่กรณีที่เกี่ยวข้องอาจยื่นคำร้องต่อศาลที่มี
เขตอำนาจให้คำสั่งขยายกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งได้ คำร้องนี้ให้ยื่น
ก่อนสิ้นกำหนดเวลาเช่นว่านั้นเว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุสุดวิสัย

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่คู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งฟ้องคดีเกี่ยวกับข้อ
พิพาทตามสัญญาอนุญาโตตุลาการโดยมิได้เสนอข้อพิพาทนั้นต่ออนุญาโต
ตุลาการตามสัญญา คู่สัญญาฝ่ายที่ถูกฟ้องอาจยื่นคำร้องต่อศาลก่อนวัน
สืบพยานหรือก่อนมีคำพิพากษาในกรณีที่ไม่มีการสืบพยาน ให้มีคำสั่ง
จำหน่ายคดี เพื่อให้คู่สัญญาดำเนินกรทางอนุญาโตตุลาการก่อน และเมื่อ
ศาลทำการไต่สวนแล้วไม่ปรากฏว่ามีเหตุที่ทำให้สัญญาอนุญาโตตุลาการ
นั้นเป็นโมฆะหรือใช้บังคับไม่ได้ด้วยเหตุประการอื่นหรือมีเหตุที่ทำให้
ไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญานั้นได้ ก็ให้มีคำสั่งจำหน่ายคดีนั้นเสีย

หมวด ๒

อนุญาติตตลาการและผู้ขาด

มาตรา ๑๑ อนุญาติตตลาการอาจมีคนเดียวหรือหลายคนก็ได้ ในกรณีที่มีอนุญาติตตลาการหลายคน ให้ผู้กระตองอนุญาติตตลาการฝ่ายละเท่ากัน

ในกรณีที่สัญญาอนุญาติตตลาการมิได้กำหนดจำนวนอนุญาติตตลาการไว้ ให้ผู้กระตองอนุญาติตตลาการฝ่ายละหนึ่งคนและให้อุญาติตตลาการดังกล่าวร่วมกันตั้งบุคคลภายนอกอีกหนึ่งคนร่วมเป็นอนุญาติตตลาการด้วย

มาตรา ๑๒ ในกรณีที่สัญญาอนุญาติตตลาการมิได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น การตั้งอนุญาติตตลาการต้องทำภายในกำหนดเวลาอันสมควร โดยได้รับความยินยอมจากผู้ได้รับตงกับตองทำเป็นหนังสือ ลงวัน เดือน ปี และลายมือชื่อของผู้ตั้งไว้เป็นสำคัญ

มาตรา ๑๓ ในกรณีที่บุคคลซึ่งจะเป็นผู้ตั้งอนุญาติตตลาการมิได้ตั้งภายในเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญาอนุญาติตตลาการ หรือภายในกำหนดเวลาอันสมควรตามมาตรา ๑๒ หรือมีพฤติการณ์อันแสดงให้เห็นว่าผู้ตั้งไม่เต็มใจจะตั้งอนุญาติตตลาการ ผู้กระตองฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจให้มคำสั่งตั้งอนุญาติตตลาการแทนก็ได้

มาตรา ๑๔ เมื่อได้ตั้งอนุญาติตตลาการขึ้นโดยชอบแล้ว ห้ามมิให้ถอดถอนการตั้งอนุญาติตตลาการนั้น เว้นแต่ผู้กระตองทุกฝ่ายจะได้ยินยอมด้วย

อนุญาตตุลาการซึ่งได้รับตั้งขึ้นโดยชอบอาจถูกคัดค้านต่อศาลทมิ
เขตอำนาจได้ ถ้าเป็นอนุญาตตุลาการที่ศาลหรือบุคคลภายนอกเป็นผู้ตั้ง
ผู้กระณฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะคัดค้านก็ได้ ถ้าเป็นอนุญาตตุลาการซึ่งผู้กระ
ณเป็นผู้ตั้ง ผู้กระณอีกฝ่ายหนึ่งจะคัดค้านก็ได้ แต่ผู้กระณฝ่ายใดจะ
คัดค้านอนุญาตตุลาการซึ่งตนเป็นผู้ตั้งหรือร่วมตั้งหาได้ไม่ เว้นแต่ผู้กระ
ณนั้นจะมีใ้รู้หรือควรรู้งเหตุแห่งการคัดค้านในขณะที่ตั้ง

เหตุแห่งการคัดค้านตามวรรคสองได้แก่เหตุที่จะคัดค้านผู้พิพากษา
ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งหรือเหตุประการอื่นอันมีสภาพ
ร้ายแรงซึ่งอาจทำให้การพิจารณาหรือช้ขาดข้อพิพาทเสียความยุติธรรมไป

ในกรณีที่มีการคัดค้านตามวรรคสองให้นำบทบัญญัติว่าด้วยการคัด
ค้านผู้พิพากษาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดย
อนุโลม และถ้าการคัดค้านฟังขึ้น ให้ตั้งอนุญาตตุลาการขึ้นใหม่แทนผู้
ซึ่งถูกคัดค้านนั้น โดยวิธีเดียวกับการตั้งอนุญาตตุลาการผู้ซึ่งถูกคัดค้าน

มาตรา ๑๕ ในกรณีที่สัญญาอนุญาตตุลาการกำหนดให้บุคคล
ใดบุคคลหนึ่งหรือหลายคนเป็นอนุญาตตุลาการ หรือให้บุคคลภายนอก
เป็นผู้ตั้งอนุญาตตุลาการและบุคคลดังกล่าวนั้น ไม่ยินยอมรับการตั้ง
หรือตาย ถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด ถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความ
สามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถก่อนยินยอม รับการตั้ง หรือก่อน
ตั้งแล้วแต่กรณีให้ถือว่าไม่มีการกำหนดตัวอนุญาตตุลาการ หรือ
ผู้ตั้งอนุญาตตุลาการนั้น

ถ้าอนุญาตตุลาการผู้ยื่นขอรับการตั้งแล้วผู้ใดตาย ถูกพิทักษ์
ทรัพย์สินเด็ดขาด ถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้
ความสามารถ ให้ตั้งอนุญาตตุลาการขึ้นใหม่แทน โดยวิธีเดียวกับการ
ตั้งอนุญาตตุลาการผู้ยื่น

ในกรณีที่อนุญาตตุลาการผู้ยื่นขอรับการตั้งแล้วผู้ใดไม่อาจปฏิบัติ
หน้าที่ได้ ไม่เต็มใจปฏิบัติหน้าที่หรือเพิกเฉยไม่ปฏิบัติหน้าที่ภายในเวลา
อันสมควร คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอาจยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจให้
มีคำสั่งตั้งอนุญาตตุลาการขึ้นใหม่แทนอนุญาตตุลาการผู้ยื่นได้

มาตรา ๑๖ คำชี้ขาดของอนุญาตตุลาการให้เป็นไปตามเสียง
ข้างมาก ถ้าไม่อาจหาเสียงข้างมากได้ ให้อนุญาตตุลาการตกลงร่วมกัน
ทั้งบุคคลหนึ่งคนเป็นผู้ชี้ขาด ในกรณีที่อนุญาตตุลาการไม่สามารถตั้งผู้
ชี้ขาดได้ ให้อนุญาตตุลาการคนใดคนหนึ่ง หรือคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง
ยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจใหม่คำสั่งตั้งผู้ชี้ขาด และให้นำมาตรา ๑๔
และมาตรา ๑๕ มาใช้บังคับแก่ผู้ชี้ขาดด้วยโดยอนุโลม

หมวด ๓

วิธีพิจารณาชั้นอนุญาตตุลาการ

มาตรา ๑๗ ก่อนจะทำคำชี้ขาด ให้อนุญาตตุลาการฟังคู่กรณี
และมีอำนาจทำการใดส่วนตามที่เห็นสมควรในข้อพิพาทที่เสนอมา

ในกรณีที่สัญญาอนุญาตตุลาการหรือกฎหมายมิได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ให้อนุญาตตุลาการมีอำนาจดำเนินวิธีพิจารณาใด ๆ ตามที่เห็นสมควร โดยคำนึงถึงหลักแห่งความยุติธรรมเป็นสำคัญ

มาตรา ๑๘ ในกรณีที่จำต้องอาศัยอำนาจศาลในการออกหมายเรียกพยาน ให้พยานสาบานตน ให้ส่งเอกสารหรือวัตถุใด ใช้วิธีการชั่วคราวเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของกลุ่มกรณีในระหว่างการพิจารณา หรือให้ช้ชขาดเบื้องต้นในปัญหาข้อกฎหมายใด อนุญาตตุลาการคนใดคนหนึ่งอาจยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจให้ศาลดำเนินกระบวนการพิจารณาเช่นนั้น ถ้าศาลเห็นว่ากระบวนการพิจารณานั้นหากเป็นการพิจารณาของศาลแล้วศาลทำให้ได้ ก็ให้ศาลจัดการไว้ตามคำร้องนั้น ทั้งนี้ ให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการนั้น ๆ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๙ ในการดำเนินการพิจารณาในชั้นอนุญาตตุลาการ กรณีจะดำเนินการด้วยตนเอง หรือมอบอำนาจให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือหลายคน หรือตั้งนายความคนเดียวหรือหลายคนให้เป็นผู้ดำเนินการแทนตนก็ได้

หมวด ๔

คำช้ชขาดและการบังคับตามคำช้ชขาด

มาตรา ๒๐ คำช้ชขาดต้องทำเป็นหนังสือลงลายมือช้ชอนุญาตตุลาการหรือผู้ช้ชขาด แล้วแต่กรณี โดยระบบเหตุผลแห่งข้อวินิจฉัยทั้งปวง

ไว้โดยชัดแจ้งด้วย แต่จะกำหนดหรือชขาดการใดให้เกินขอบเขตแห่ง สัญญาอนุญาตโตตุลาการหรือคำขอของคู่กรณีไม่ได้ เว้นแต่จะเป็นการ กำหนดค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายในชั้นอนุญาตโตตุลาการหรือคำข่วยการ อนุญาตโตตุลาการหรือผู้ชขาดตามมาตรา ๒๗ หรือเป็นการชขาดให้เป็น ไปตามข้อตกลงหรือการประนีประนอมยอมความกันระหว่างคู่กรณี

มาตรา ๒๑ คำชขาดจะต้องทำให้เสร็จภายในกำหนดเวลาหนึ่ง ร้อยแปดสิบวันนับแต่วันตั้งอนุญาตโตตุลาการคนสุดท้ายหรือผู้ชขาดโดย ชอบ เว้นแต่คู่กรณีได้ตกลงกำหนดเวลาไว้เป็นอย่างอื่น

กำหนดเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวัน หรือกำหนดเวลาที่คู่กรณีได้ตกลง กันไว้เป็นอย่างอื่นตามวรรคหนึ่ง คู่กรณีอาจตกลงกันขยายได้ ถ้าตกลง กันไม่ได้ ให้คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรืออนุญาตโตตุลาการ หรือผู้ชขาด ยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจ และให้ศาลมีอำนาจส่งขยายเวลาได้ตาม ทเห็นสมควร

ห้ามมิให้คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งยกเหตุอนุญาตโตตุลาการหรือผู้ชขาดมิได้ทำคำชขาดให้เสร็จภายในกำหนดเวลาตาม วรรคหนึ่งหรือวรรค สองขึ้นเป็นเหตุคัดค้านการบังคับตามคำชขาดนั้น เว้นแต่จะได้ยกเหตุ ดังกล่าวขึ้นโต้แย้งเป็นหนังสือต่ออนุญาตโตตุลาการหรือผู้ชขาดไว้ภายใน กำหนดเวลาสิบห้าวันนับแต่วันที่สิ้นสุดกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งหรือวรรค สอง และก่อนที่จะมีการส่งสำเนาคำชขาดไปถึงคู่กรณีฝ่ายนั้น

เมื่อทำคำชขาดเสร็จแล้ว อนุญาตโตตุลาการหรือผู้ชขาดจะต้องจัดส่งสำเนาคำชขาดนั้นถึงคู่กรณีที่เกี่ยวข้องทุกคน

มาตรา ๒๒ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๓ และสัญญาอนุญาตตุลาการ คำชี้ขาดของอนุญาตตุลาการหรือผู้ชี้ขาดให้เป็นที่สุดและผูกพันคู่กรณี เมื่อได้มีการส่งสำเนาคำชี้ขาดนั้นถึงคู่กรณีตามมาตรา ๒๑ วรรคสี่แล้ว

ถ้าในคำชี้ขาดได้มีข้อผิดพลาดเล็กน้อย หรือข้อผิดพลาดเล็กน้อย เมื่ออนุญาตตุลาการหรือผู้ชี้ขาดเห็นสมควร หรือเมื่อคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งร้องขอ อนุญาตตุลาการหรือผู้ชี้ขาดอาจแก้ไขให้ถูกต้องได้

มาตรา ๒๓ ในกรณีที่คู่กรณีฝ่ายใดไม่ยอมปฏิบัติตามคำชี้ขาด ห้ามมิให้บังคับตามคำชี้ขาดนั้น เว้นแต่คู่กรณีนอกฝ่ายหนึ่งจะได้นำคำร้องขอต่อศาลที่มีเขตอำนาจและศาลได้มีคำพิพากษาตามคำชี้ขาดนั้น คำร้องขอนั้นให้ยื่นภายในกำหนดเวลาหนึ่งปี นับแต่วันที่ได้ส่งสำเนาคำชี้ขาดถึงคู่กรณีตามมาตรา ๒๑ วรรคสี่แล้ว

เมื่อศาลได้รับคำร้องขอตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้รีบทำการไต่สวน และมีคำพิพากษาโดยด่วน ทั้งนี้ ต้องให้คู่กรณีฝ่ายที่จะถูกบังคับมีโอกาสคัดค้านก่อน

มาตรา ๒๔ ในกรณีที่ศาลเห็นว่าคำชี้ขาดใดไม่ชอบด้วยกฎหมาย ทั้งที่บังคับแก่ข้อพิพาทนั้น หรือเป็นคำชี้ขาดที่เกิดจากการกระทำ หรือวิธีการอันมิชอบอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือมิได้อยู่ในขอบเขตแห่งสัญญาอนุญาตตุลาการที่มิผลผูกพันตามกฎหมายหรือคำขอของคู่กรณีให้ศาลมีอำนาจทำคำสั่งปฏิเสธไม่รับบังคับตามคำชี้ขาดนั้น

ในกรณีที่คำชี้ขาดใดมีความบกพร่องอันมิใช่สาระสำคัญและอาจแก้ไขให้ถูกต้องได้เช่น การคำนวณตัวเลขหรือการกล่าวอ้างถึงบุคคลหรือ

ทรัพย์สินใดผลิตพลาดไป ศาลอาจแก้ไขให้ถูกต้องและมีคำพิพากษาให้
บังคับตามคำชี้ขาดที่ได้แก้ไขแล้วนั้นได้

มาตรา ๒๕ ในกรณีที่สัญญาอนุญาตศาลากลางมิได้กำหนดไว้เป็น
อย่างอื่น ศาลที่มีเขตอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้ได้แก่ ศาลที่มีการ
พิจารณาอนุญาตศาลากลางอยู่ในเขต หรือศาลที่คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง
มีภูมิลำเนาอยู่ในเขต หรือศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาข้อพิพาท
ซึ่งได้เสนอต่ออนุญาตศาลากลางนั้น

มาตรา ๒๖ ห้ามมิให้อุทธรณ์คำสั่งหรือคำพิพากษาของศาล เว้น
แต่

(๑) มีข้ออ้างแสดงว่าอนุญาตศาลากลางหรือผู้ชี้ขาดมิได้กระทำการ
โดยสุจริตหรือคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งใช้กลฉ้อฉล

(๒) คำสั่งหรือคำพิพากษานั้นฝ่าฝืนต่อบทกฎหมายอันเกี่ยวข้องกับ
ความสงบเรียบร้อยของประชาชน

(๓) คำสั่งหรือคำพิพากษานั้นไม่ตรงกับคำชี้ขาดของอนุญาต
ศาลากลาง

(๔) ผู้พิพากษาซึ่งได้ส่วนคดีนั้นมีความเห็นแย้ง หรือได้รับรอง
ว่ามีเหตุอันควรอุทธรณ์ได้ หรือ

(๕) เป็นคำสั่งที่เกี่ยวข้องการใช้วิธีการชั่วคราวเพื่อคุ้มครอง
ประโยชน์ของคู่กรณีในระหว่างการพิจารณาของอนุญาตศาลากลางตาม
มาตรา ๑๘

หมวด ๕

ค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่ายและค่าบวการ

มาตรา ๒๗ ในกรณีที่ได้ตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่นในสัญญาอนุญาต
 โต้ tụngการ ค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายในชั้นอนุญาตโต้ tụngการและค่า
 บวการอนุญาตโต้ tụngการหรือผู้ชขาด แต่ไม่รวมถึงค่าทนายความและ
 ค่าใช้จ่ายของทนายความ ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในคำชี้ขาดของอนุญาต
 โต้ tụngการหรือผู้ชขาด แล้วแต่กรณี แต่ไม่ว่าจะได้ตกลงกันไว้ในสัญญา
 อนุญาตโต้ tụngการหรือกำหนดไว้ในคำชี้ขาดเป็นประการใด ถ้าศาลที่มีเขต
 อำนาจเห็นสมควร อาจกำหนดให้ใหม่ตามความเป็นธรรมก็ได้

ในกรณีที่ได้กำหนดค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายในชั้นอนุญาต
 ตู้ tụngการ หรือค่าบวการอนุญาตโต้ tụngการหรือผู้ชขาดไว้ในคำชี้ขาด คู่
 กรณฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง อนุญาตโต้ tụngการหรือผู้ชขาดอาจยื่นคำร้องให้ศาลที่
 มีเขตอำนาจมีคำสั่งรื้อค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายในชั้นอนุญาตโต้
 ตู้ tụngการและค่าบวการอนุญาตโต้ tụngการหรือผู้ชขาดให้ได้ตามที่ศาลเห็นสมควร

หมวด ๖

การบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาตโต้ tụngการต่างประเทศ

มาตรา ๒๘ อนุญาตโต้ tụngการต่างประเทศ หมายถึง อนุญาตโต้
 ตู้ ตู้ ลการที่กระทำการพิจารณาชี้ขาดข้อพิพาททั้งหมดหรือโดยส่วนใหญ่นอก
 ราชอาณาจักรไทย และคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมิได้มีสัญชาติไทย

มาตรา ๒๕ คำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศจะได้รับการรับรองและบังคับในราชอาณาจักรไทยก็เฉพาะแต่คำชี้ขาดที่อยู่ในบังคับแห่งสนธิสัญญา อนุสัญญา หรือความตกลงระหว่างประเทศ ซึ่งประเทศไทยเป็นภาคี และให้มีผลบังคับได้เพียงเท่าที่ประเทศไทยยอมตนเข้าผูกพันเท่านั้น

คำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศที่อยู่ในบังคับแห่งสนธิสัญญา อนุสัญญา หรือความตกลงระหว่างประเทศ ซึ่งประเทศไทยเข้าเป็นภาคีหลังจากวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ย่อมได้รับการรับรองและบังคับในราชอาณาจักรไทยตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๓๐ เมื่อผู้ลงมติฝ่ายใดประสงค์จะให้มีการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศตามมาตรา ๒๕ ให้กรรมาชายนับขึ้นการร้องขอต่อศาลทมิฬเขตอำนาจภายในกำหนดเวลาหนึ่งนับแต่วันที่ได้ส่งสำเนาคำชี้ขาดถึงคู่กรณีตามมาตรา ๒๑ วรรคสี่

ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๒๓ วรรคสอง มาใช้บังคับแก่การพิจารณาของศาลโดยอนุโลม

มาตรา ๓๑ ผู้ซึ่งขอบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศ จะต้องยื่นเอกสารดังต่อไปนี้มาแสดงด้วย

- (๑) ต้นฉบับคำชี้ขาด หรือสำเนาที่รับรองถูกต้อง
- (๒) ต้นฉบับสัญญาอนุญาโตตุลาการ หรือสำเนาที่รับรองถูกต้อง

(๓) คำแปลเป็นภาษาไทยของคำชี้ขาดและสัญญาอนุญาตตุลาการนั้น โดยมีผู้แปลซึ่งได้สาบานตัวแล้ว เจ้าหน้าที่ของกระทรวงการต่างประเทศ ตัวแทนทางทูตหรือกงสุลไทยเป็นผู้รับรอง

มาตรา ๓๒ การขอบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาตตุลาการต่างประเทศ ที่อยู่ในบังคับแห่งอนุสัญญาว่าด้วยการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาตตุลาการต่างประเทศ ฉบับนครเจนีวา ลงวันที่ ๒๖ กันยายน พ.ศ. ๒๔๗๐ (ค.ศ. ๑๙๒๗) นั้น ศาลจะพิพากษาบังคับให้เมื่อคู่กรณีทั้งสองฝ่ายสามารถพิสูจน์ได้ว่าคำชี้ขาดดังกล่าวมีลักษณะครบถ้วนดังต่อไปนี้

(๑) ได้ทำขึ้นในอาณาเขตของประเทศที่เป็นภาคีแห่งอนุสัญญาว่าด้วยการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาตตุลาการต่างประเทศ ฉบับนครเจนีวา ลงวันที่ ๒๖ กันยายน พ.ศ. ๒๔๗๐ (ค.ศ. ๑๙๒๗) และต้องเป็นคำชี้ขาดระหว่างบุคคลซึ่งอยู่ในบังคับของประเทศที่เป็นภาคีแห่งอนุสัญญาด้วย

(๒) ได้ทำขึ้นโดยอาศัยอำนาจแห่งสัญญาอนุญาตตุลาการที่อยู่ในบังคับของโปรโตคอล ว่าด้วยข้อตกลงมอบให้อนุญาตตุลาการชี้ขาด ฉบับที่แปดให้ลงนาม ณ นครเจนีวา เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๔๖๖ (ค.ศ. ๑๙๒๓)

(๓) ได้ทำขึ้นโดยอาศัยอำนาจแห่งสัญญาอนุญาตตุลาการที่มีผลผูกพันตามกฎหมายที่ใช้บังคับกับสัญญานั้น

(๔) ได้ทำขึ้นโดยอนุญาตตุลาการซึ่งได้กำหนดไว้ในสัญญาอนุญาตตุลาการหรือตารข้อตกลงของคู่กรณี

(๕) ได้ทำขึ้นตามกระบวนการวิธีพิจารณาชั้นอนุญาโตตุลาการที่ชอบด้วยกฎหมาย

(๖) เป็นคำชี้ขาดเกี่ยวกับข้อพิพาทที่อาจเสนอให้อนุญาโตตุลาการชี้ขาดได้ตามกฎหมายไทย

(๗) มีผลผูกพันเป็นยุติแล้วในประเทศที่ทำคำชี้ขาดนั้น

(๘) สามารถบังคับได้โดยไม่เป็นการขัดต่อกฎหมายไทยหรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

มาตรา ๓๓ ศาลมีอำนาจทำคำสั่งปฏิเสธการขอบังคับตามคำชี้ขาดตามมาตรา ๓๒ ได้ ถ้าปรากฏต่อศาลว่า

(๑) คำชี้ขาดได้ถูกเพิกถอนเสียแล้วในประเทศที่ทำคำชี้ขาดนั้น

(๒) ผู้ซึ่งจะถูกบังคับไม่สามารถเข้าถึงผู้คดีในชั้นอนุญาโตตุลาการได้ เพราะมิได้รับการแจ้งล่วงหน้าเพื่อให้ทราบถึงการพิจารณาของอนุญาโตตุลาการภายในระยะเวลาอันสมควร หรือผู้ซึ่งจะถูกบังคับเป็นผู้บกพร่องในเรื่องความสามารถตามกฎหมายและไม่มีผู้ดำเนินคดีแทนโดยชอบ หรือ

(๓) คำชี้ขาดมิได้วินิจฉัยให้ครบทุกประเด็นข้อพิพาทที่คู่กรณีเสนอ หรือคำชี้ขาดวินิจฉัยเกินขอบเขตที่กำหนดไว้ในสัญญาอนุญาโตตุลาการ

มาตรา ๓๔ การขอบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศ ที่อยู่ในบังคับแห่งอนุสัญญาว่าด้วยการยอมรับนับถือ และการใช้บังคับคำชี้ขาดอนุญาโตตุลาการต่างประเทศ ฉบับนครนิวยอร์ก ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๐๑ (ค.ศ. ๑๙๕๘) นั้น ศาลมีอำนาจทำคำสั่งปฏิเสธเสียได้ ถ้าผู้ซึ่งจะถูกบังคับสามารถพิสูจน์ได้ว่า

(๑) คู่สัญญาอนุญาโตตุลาการฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นผู้บกพร่องในเรื่องความสามารถตามกฎหมายที่ใช้บังคับแก่คู่สัญญาฝ่ายนั้น

(๒) สัญญาอนุญาโตตุลาการไม่มีผลผูกพันตามกฎหมายแห่งประเทศที่กรณีได้ตกลงกันไว้ หรือตามกฎหมายแห่งประเทศที่ทำคำชี้ขาดนั้นในกรณีที่ไม่มีข้อตกลงดังกล่าว

(๓) ไม่มีการแจ้งให้ผู้ซึ่งจะถูกบังคับทราบล่วงหน้า โดยชอบถึงการแต่งตั้งอนุญาโตตุลาการหรือการพิจารณาของอนุญาโตตุลาการ หรือผู้ซึ่งจะถูกบังคับนั้นไม่สามารถเข้าถึงคู่คดีในชั้นอนุญาโตตุลาการได้เพราะเหตุประการอื่น

(๔) คำชี้ขาดวินิจฉัยเกินขอบเขตแห่งข้อตกลงในการเสนอข้อพิพาทต่ออนุญาโตตุลาการ แต่ถ้าคำชี้ขาดที่วินิจฉัยเกินขอบเขตนั้นสามารถแยกออกได้จากคำชี้ขาดส่วนที่วินิจฉัยในขอบเขต แล้วศาลอาจบังคับตามคำชี้ขาดส่วนที่วินิจฉัยอยู่ในขอบเขตแห่งข้อตกลงนั้นให้ก็ได้

(๕) องค์ประกอบของคณะอนุญาโตตุลาการหรือผู้ชี้ขาด หรืออภิจารณาของอนุญาโตตุลาการ มิได้เป็นไปตามที่กรณีได้ตกลงกันไว้ หรือมิได้เป็นไปตามกฎหมายของประเทศที่ทำคำชี้ขาดในกรณีที่ได้ตกลงกันไว้ หรือ

(๖) คำช้ขาดย้งไม่มีผลผูกพันเป็นยุดี หรือได้ถูกเพิกถอน หรือระงับใช้เสียแล้วโดยเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ หรือภายใต้กฎหมายของประเทศที่คำช้ขาด แต่ถ่าเพียงแต่มีการยื่นเรื่องร่วขอให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจทำการเพิกถอน หรือระงับใช้ช้งคำช้ขาดนั้น ศาลอาจเลื่อนการพิจารณาคดีขอบังคับตามคำช้ขาดไปได้ตามที่เห็นสมควร และหากคู่ความฝ่ายทขอบังคับตามคำช้ขาดร้องขอ ศาลอาจสั่งให้คู่ความฝ่ายที่จะถูกบังคับหาประกันที่เหมาะสมก่อนก็ได้

มาตรา ๓๕ ศาลมีอำนาจทำคำสั่งปฏิเสธการขอบังคับตามคำช้ขาดตามมาตรา ๓๔ ได้ ถ้าปรากฏต่อศาลว่าคำช้ขาดนั้นเกี่ยวกับข้อพิพาทที่ไม่สามารถจะระงับโดยทางอนุญาโตตุลาการได้ตามกฎหมายไทย หรือถ่าการบังคับตามคำช้ขาดนั้นจะเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือหลักถ้อยทีถ้อยปฏิบัติระหว่างประเทศ

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๓๖ บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ไม่กระทบกระเทือนถึงความสมบูรณ์แห่งสัญญาอนุญาโตตุลาการ และการดำเนินการทางอนุญาโตตุลาการใดที่ได้กระทำไปก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ป. ศินสุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ:— เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ใน
 ปัจจุบันนี้ความนิยมของประชาชนในการระงับข้อพิพาททางแพ่ง โดยทางอนุญา
 โทตุลาการนอกศาลมีมากขึ้น เพราะเป็นวิธีที่สามารถแก้ไขปัญหาคัดแย้งได้
 โดยสะดวกรวดเร็วไม่สิ้นเปลืองเวลาและค่าใช้จ่าย ทั้งยังเป็นการแก้ปัญหใน
 ลักษณะประณีประนอม อันจะช่วยลดจำนวนคดีความที่ระงับสู่ศาลอีกด้วย แต่
 เนื่องจากกฎหมายเกี่ยวกับอนุญาโทตุลาการนอกศาลที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมีเพียง
 มาตรา ๒๒๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตราเดียวเท่านั้น
 ซึ่งยังไม่ชัดเจนและรัดกุมพอ โดยเฉพาะเมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับการยอมรับและ
 การบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโทตุลาการต่างประเทศ อันเป็นผลให้ประชาชน
 ผู้ประสงค์จะใช้วิธีการระงับข้อพิพาททางแพ่ง โดยทางอนุญาโทตุลาการนอกศาล
 ต้องประสบกับปัญหาข้อขัดข้องอยู่เสมอ ประกอบกับประเทศไทยได้เป็นภาคีใน
 อนุสัญญาระหว่างประเทศเกี่ยวกับอนุญาโทตุลาการต่างประเทศอยู่หลายฉบับ แต่
 ยังมีได้มีการบัญญัติกฎหมายภายในรองรับไว้อย่างเป็นระบบ สมควรที่จะมีการ
 บัญญัติกฎหมายเรื่องนี้ให้ละเอียดชัดเจน เพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะทางเศรษฐกิจ
 และสังคมปัจจุบันยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้